

Digital Services

گزارش کارکردها و دستاوردها

وزارت مخابرات و
تکنالوژی معلوماتی

۱۳۹۹

ترتیب و تنظیم: آمریت رسانه ها

با عرض سلام و احترام خدمت حاضران محترم، خبرنگاران عزیز! و مردم سر بلند و آزاده افغانستان و با تقدیر و تشکر از مرکز اطلاعات و رسانه های حکومت که همه ساله زمینه گزارش دهی دولت به ملت را که این امر به نحوی نماد و تمثیل مردم سالاری است، فراهم نمودند.

رسانه های محترم و هموطنان گرامی!

سکتور مخابرات و تکنالوژی معلوماتی با توجه به وظایف و اهداف کاری آن، یک سکتور زیربنایی و کلیدی بوده و در رشد و ارتقای تمام سکتورها نقش مؤثر را ایفا مینماید. وزارت مخابرات و تکنالوژی معلوماتی رهبری سکتورهای مخابراتی و تکنالوژی معلوماتی را در کشور برعهده داشته و مسؤولیت ترتیب پالیسی ها، ستراتیژی های خدمات مخابراتی، تکنالوژی معلوماتی و طرح پلان های انکشافی و ستراتیژیک را به منظور رشد و انکشاف سکتور مخابرات و تکنالوژی معلوماتی بردوش دارد.

هموطنان عزیز! قبل از پرداختن به اصل گزارش لازم می بینم که بخشی از اهداف و مسؤولیت های عمده وزارت مخابرات و تکنالوژی معلوماتی را غرض معلومات و آگاهی بیشتر افکار عامه و به خصوص رسانه ها و مطبوعات محترم یادآوری کنم. زیرا بعضا در برخی مسایل از جمله قیمت و کیفیت خدمات مخابراتی انتقادات و اتهاماتی به آدرس وزارت مخابرات و تکنالوژی معلوماتی وارد میشود که براساس قانون مرجع مسوول آن وزارت مخابرات نه بلکه ادارات دیگر هستند.

معرفی مختصر، اهداف و مسوولیت های عمده وزارت مخابرات:

وزارت مخابرات و تکنالوژی معلوماتی بر اساس تشکیل سال مالی ۱۳۹۹ یا ۲۰۲۰ میلادی، دارای یک معینیت (پالیسی و برنامه ها)، ۱۹ ریاست مرکزی، ۱۵ آمریت و چندین مدیریت های عمومی است و در مجموع در مرکز و ولایات دارای (۱۱۰۹) کارمند و کارکن خدماتی است که (۸۶۲) کارمند موجود می باشد.

وزارت مخابرات و تکنالوژی معلوماتی، به مثابه ارگان مسوول و مسیر دهنده سکتور تکنالوژی معلوماتی و مخابراتی بوده مصمم است تا با طرح پالیسی های مورد نیاز و تطبیق پروژه های ملی، زمینه را برای تحول دیجیتلی، فعالیت سکتور خصوصی، سهولت های نوین تکنالوژی معلوماتی و مخابراتی برای مردم افغانستان مساعد سازد تا کشور عزیز ما همگام با سایر کشورهای جهان، شامل اقتصاد دیجیتلی گردد. این وزارت به منظور تحقق این آرمان و دستیابی به یک جامعه نوین دیجیتلی، مصوون و خودکفا، اهداف و مسؤولیت های عمده ذیل را پیگیری می نماید:

۱. ترویج تکنالوژی معلوماتی در تمامی سکتورها
۲. ایجاد زمینه دسترسی قابل استطاعت، مصئون و مطمئن
۳. جلب سرمایه گذاری های ملی و بین المللی در این سکتور
۴. فراهم آوری و قانونمند سازی خدمات دیجیتلی در افغانستان
۵. خودکار سازی (Automation) و ساده سازی پروسه های خدمات عامه
۶. ایجاد ایکوسیستم (زمینه جامع) برای تحول دیجیتلی
۷. ایجاد، تسهیل و ترویج زمینه اقتصاد دیجیتلی
۸. مبدل نمودن افغانستان به چهار راه ترانزیت دیتا در منطقه

از آنجا که یکی از اهداف وزارت مخابرات فراهم آوری و قانونمند سازی خدمات دیجیتلی در افغانستان است، لازم است نقش و دیدگاه وزارت را با شما شریک کنم.

نقش و دیدگاه وزارت مخابرات در مورد افغانستان دیجیتالی

تسهیل امورات اداری است، لذا این موضوع در اهداف و اولویت های وزارت مخابرات شامل است و خوشبختانه در تشکیل سال ۱۳۹۹ این وزارت به همین منظور ریاستی تحت عنوان ریاست عمومی ارشد دیجیتالی ایجاد شده و در این زمینه کار میکند.

وزارت مخابرات بالای دیجیتالی سازی تمام حکومت کار میکند و استراتژی های کوتاه مدت و دراز مدت در این زمینه را طرح و انکشاف میدهد که بدین منظور جهت تطبیق استراتژی های حکومتداری دیجیتالی و جهت نیل به اهداف و مقاصد مورد نظر، ریاست عمومی ارشد دیجیتالی را ایجاد کرده و همچنین روی پالیسی های لازم کار می کند.

دیجیتالی سازی در کشور یک پدیده جدید میباشد بناً به منظور انتقال سالم از سیستم فعلی حکومتداری به یک سیستم مدرن، سریع و موثر ضرورت است تا این تغییرات مهم و عمده را در فعالیت های سازمان های مختلف حکومت بوجود بیاوریم.

با توجه به نقش مدیریتی و تخنیکی وزارت مخابرات و تکنالوژی معلوماتی در زمینه دیجیتالی سازی ادارات افغانستان، در راستای اهداف زیر کار می کند:

افغانستان مانند اکثر کشورهای در حال توسعه در پی تسریع روند و ایجاد تحول دیجیتالی است. اما تحول دیجیتالی تنها زمانی ممکن خواهد بود که منابع و ظرفیت های لازم برای توانمند سازی کارکنان دولت و مردم عام وجود داشته باشند تا تمام افراد جامعه بتوانند از خدمات دیجیتالی و سهولت های تکنالوژیکی بهره مند گردند.

از آنجا که یکی از اهداف و وظایف وزارت مخابرات و تکنالوژی معلوماتی کار روی دیجیتالی سازی ادارات و پروسه های ملی است و از سویی هم دیجیتالی سازی ادارات یکی از تعهدات مهم حکومت برای ساده سازی پروسه ها و جایگزین کردن سیستم های جدید در ادارات و تسریع و

۱. همکاری با شورای عالی تکنالوژی معلوماتی و مخابرات در ایجاد یک دیدگاه کلی دیجیتالی برای حکومت و مشوره دهی در این بخش به تمام ارگان های ذیربط.
۲. ترتیب برنامه ها، پلان ها، پروژه ها، و خدمات مربوطه در بخش های دیجیتالی سازی در سراسر کشور.
۳. نظارت بر عملکرد بخش های مربوطه در وزارت مخابرات و همچنان دیگر ارگان های ذیربط.
۴. تمرکز بر نوآوری و تشویق مراکز آموزشی؛ استارتپ ها؛ افراد و نهاد های ذیربط برای نوآوری.
۵. تحلیل، توحید و ترتیب گزارشات برنامه های دیجیتالی سازی کشور.

همچنین لازم میدانم شماری از ریاست های مهم و کلیدی وزارت مخابرات را که در راستای تحقق اهداف اساسی و تخنیکی این وزارت از جمله در عرصه دیجیتالی سازی نقش بیشتر را دارند به شما مختصراً معرفی کنم:

۱. ریاست عمومی ارشد دیجیتالی (CDO):

ریاست عمومی ارشد دیجیتالی بالای دیجیتالی سازی تمام حکومت کار میکند و استراتژی های کوتاه مدت و دراز مدت در این زمینه را طرح و انکشاف میدهد که بدین منظور جهت تطبیق استراتژی های حکومتداری دیجیتالی و جهت نیل به اهداف و مقاصد؛ این ریاست ایجاد گردیده است.

هدف و پلان این ریاست رهبری تیم دیجیتالی سازی وزارت مخابرات و تکنالوژی معلوماتی و نظارت و مدیریت بر پروژه تحول دیجیتالی در سراسر کشور میباشد.

۲. ریاست عمومی تکنالوژی سیستم های معلوماتی حکومت (CIO):

یکی از ریاست های مهم دیگر این وزارت ریاست عمومی تکنالوژی سیستم های معلوماتی حکومت یا (CIO) است که در تشکیل سال ۱۳۹۹ منظور گردیده که دو ریاست مهم و کلیدی (امنیت سیستم های معلومات و زیربنای کلیدی عامه تکنالوژی معلوماتی) در زیر مجموعه آن فعالیت می کند:

ا. ریاست امنیت سیستم های معلومات:

ریاست امنیت سیستم های معلومات به منظور تأمین امنیت سیستم های معلوماتی سایبری، رسیدگی به قضایا و حوادث سایبری، ایجاد پالیسی های کمپیوتری - الکترونیکی سایبری و همچنان ایجاد زیربنای امنیتی تشکیل گردیده که در این زمینه دستاوردهای خوبی داشته است. این ریاست، امنیت سیستم های معلوماتی را تأمین خواهد نمود و برای هماهنگ ساختن استراتژی ها و اقدامات در رابطه به تأمین رازداری، درستی و دسترسی مطمئن معلومات در کشور کار میکند.

ب. ریاست زیربنای کلیدی عامه تکنالوژی معلوماتی:

ریاست زیربنای کلیدی عامه تکنالوژی معلوماتی در تشکیل سال ۱۳۹۹ در چوکات

وزارت مخابرات و تکنالوژی معلوماتی به منظور هاستنگ ویب سایت ها، برای دواير دولتی و پوهنتون ها، ایجاد سیستم ایمیل آدرس، خدمات کولوکیشن، تهیه تجهیزات آی تی برای دفاتر داخلی وزارت مخابرات تشکیل گردیده و به فعالیت های روزمره خویش دامه میدهد. مدیریت، نظارت، کنترل و فراهم آوری تسهیلات جهت ارائه خدمات زیربنای کلیدی عامه تکنالوژی معلوماتی در ادارات با استفاده از میکانیزم های جدید تکنالوژی (ارایه خدمات زیربنایی از قبیل ساختار های شبکه، ایجاد دیاستنترها، عملی سازی ارتباطات انترنتی و خدمات حمایتی برای ادارات دولتی) میباشد.

۳. ریاست ساینس و نوآوری:

ریاست ساینس و نوآوری در تشکیل سال مالی ۱۳۹۹ جدیداً ایجاد گردیده و دارای سه تا آمریت در زیرمجموعه خود است. این ریاست در راستای اهدافی که قبلاً از آن نامبرده شد بخصوص در زمینه تحقیق و نوآوری حایز اهمیت است.

۴. ریاست توسعه مهارت های دیجیتالی

رشد مهارت های دیجیتالی به عنوان یکی از مهمترین اولویات های وزارت مخابرات و تکنالوژی معلوماتی شامل آجندای این وزارت گردیده و برای هماهنگی، مدیریت و پیشبرد آن در چوکات ساختار جدید وزارت، این ریاست ایجاد شده است.

گسترش سواد دیجیتالی، از بین بردن خلاهای دیجیتالی موجود در بین شهروندان افغانستان و فراهم نمودن زمینه برای تحول یا انقلاب دیجیتالی در سطح کشور از مهمترین اهداف این ریاست میباشد.

ریاست توسعه مهارت های دیجیتالی، تدوین برنامه های آموزشی و اصلاح نظام آموزشی فعلی در زمینه مهارتهای دیجیتالی و همچنان بازنگری وظایف و مسولیت های تخنیکی و تکنالوژی معلوماتی تمام ادارات دولتی را با هم آهنگی ادارات ذیدخل را انجام خواهد داد.

خبرنگاران عزیز و هموطنان گرامی!

این گزارش در برگیرنده تمام فعالیت های یک ساله وزارت مخابرات و تکنالوژی معلوماتی می باشد، که در هشت بخش چون: قوانین و پالیسی ها، پروژه های انکشافی، خدمات (پستی، مخابراتی و انترنتی)، شفافیت و اطلاع رسانی، اشتغال زایی، مبارزه با فساد، جمع آوری عواید، تاثیرات اقتصادی و اجتماعی پروژه های انکشافی و پلان های سال ۱۴۰۰ بگونه خلاصه و فشرده تهیه و خدمت شما ارائه می گردد.

آمار مشترکین، گستره پوشش و کیفیت خدمات مخابراتی و اینترنتی

خدمات تلفون همراه:

۱. به تعداد ۳۴ میلیون؛ شمار تمام سیم کارت‌های موجود
۲. بیشتر از ۲۲ میلیون؛ تعداد سیمکارت‌های فعال
۳. به تعداد ۱۴۳ هزار؛ شمار کاربران تلفن دیجیتالی

آمار کاربران خدمات اینترنتی:

۱. ۱۲.۸ میلیون تن؛ تعداد تمام کاربران اینترنت
۲. ۲.۳ میلیون تن؛ تعداد استفاده کننده گان اینترنت G۲
۳. ۵.۴ میلیون تن؛ تعداد استفاده کننده گان اینترنت ۳G
۴. ۱.۲ میلیون تن از خدمات G۴ استفاده می‌کنند.
۵. تقریباً ۳ میلیون تن از اینترنت شرکت‌های خدمات اینترنتی (ISP) استفاده می‌کنند.
۶. ظرفیت تمام اینترنت در کشور تقریباً ۱ گیگابیت در ثانیه بود.

پوشش خدمات مخابراتی:

۱. در سال ۱۳۹۹ تمام آنتن‌های مخابراتی به تعداد ۷۳۱۹ پایه بود؛ از آن جمله:
۲. ۲۸۸۰ آنتن G۲
۳. ۳۵۴۲ آنتن G۳
۴. ۸۹۷ آنتن G۴
۵. در سال ۱۳۹۸ تعداد آنتن‌های مخابراتی ۷۰۱۷ پایه بود.
۶. در سال ۱۳۹۹ به تعداد ۳۰۲ سایت اضافه شده که ۳۲ آنتن آن از طرف صندوق انکشاف مخابراتی ساخته شده است.
۷. در ده سال گذشته به تعداد ۸۲۲ آنتن مخابراتی از طرف صندوق انکشاف مخابراتی نصب و فعال شده که ۷۵ میلیون دالر هزینه برداشته است.

توزیع و ثبت سیمکارت‌ها:

۱. در سال ۱۳۹۹ در همکاری با اداره اترا از خرید و فروش ۸۰ درصد سیم کارت‌های تقلبی و غیرقانونی جلوگیری شده.

سیستم ریال تایم

بر اساس نظارت و معلومات اداره اترا از سال ۱۳۹۴ الی اکنون ۲۲/۳ میلیارد افغانی از بابت ده فیصد محصول خدمات مخابراتی جمع‌آوری شده است. این محصول از طریق شرکت‌های مخابراتی در حساب بانکی وزارت مخابرات انتقال می‌یابند و وظایف نظارتی آن مشترکاً توسط وزارت مالیه، مخابرات و اداره اترا صورت می‌گیرد. امسال ۶/۶ میلیارد افغانی از طریق جمع‌آوری ده فیصد محصول خدمات مخابراتی بدست آمده که در مقایسه با سال گذشته ۳۰۰ افزایش را نشان می‌دهد. پروژه ریال تایم که به منظور نظارت از عملکرد شرکت‌های مخابراتی، بالابردن سطح عواید حکومت و اطمینان شفافیت از روند جمع‌آوری ۱۰ فیصد محصول شرکت‌های مخابراتی، ایجاد گردیده بود و اخیراً (در نیمه دوم سال ۱۳۹۹) بر اساس هدایت مقام ریاست جمهوری به اداره اترا منتقل شده است.

بخش اول

گزارش بودجه، تخصیص و مصرف پروژه های انکشافی بابت
سال مالی ۱۳۹۹

**وزارت مخابرات و تکنالوژی معلوماتی در سال مالی ۱۳۹۹
در مجموع مبلغ (۱,۸۰۲,۸۳۳,۵۹۶) یک میلیارد و هشتصد و
دومیلیون و هشتصد و سی و سه هزار و پنچصد و شش و شش افغانی
افغانی طی (۱۳) پروژه بودجه انکشافی منظور شده داشت**

که از جمله مبلغ (۱,۰۰۲,۱۰۰,۹۴۰) یک میلیارد و دو میلیون
یکصد هزار و نه صد و چهل افغانی تخصیص از وزارت محترم
مالیه مطالبه و مبلغ (۸۷۱,۸۰۵,۰۵۶) هشتصد و شصت و یک
میلیون و هشتصد و پنج هزار و پنجاه و شش افغانی را جهت
تطبيق پروژه ها به مصرف رسیده است که (۴۷/۸) فیصد کل
بودجه انکشافی این وزارت را احتوا میکند .

دلایل عدم مصرف بودجه پروژه های انکشافی قرار ذیل است:

- ا. طی سال مالی ۱۳۹۹ چهار پروژه انکشافی این اداره
حسب لزوم دید و به اساس هدایت مقام عالی ریاست
جمهوری به ادارات دیگر منتقل گردیده است از اینکه
پروژه های فرعی مرتبط به تطبيق اصل پروژه بوده بنا
یکی از دلایل عدم مصرف بودجه و تطبيق بعضی پروژه
های فرعی این وزارت را موضوع فوق دانست.
- ب. شیوع ویروس کرونا نیز یکی از عوامل عدم تطبيق
پروژه های انکشافی این وزارت به شمار میرود چون
اکثر خریداری وسایل و تجهیزات تکنالوژی خارج از
کشور صورت میگردد مثلاً گروند استیشن برای ستلایه
(خریداری) ۲۰(GB- انترنت و پورتال ملی از جمله پروژه
های مهم این اداره بوده که می بایست از طریق تدارکات
بین المللی اجناس انتقال میگردد مسدود بودن مسیر
ترانزیت باعث گردید تا پروژه های متذکره از تطبيق
بازماند.
- ت. خالی بودن بست های روسای محترم که در قسمت
تطبيق پروژه های انکشافی این اداره نقش مهم داشته
اند و طولانی بودن پروسه های تدارکاتی نیز از جمله
دلایل عدم مصرف بودجه به شمار میرود.

جمع آوری عواید:

وزارت مخابرات و تکنالوژی معلوماتی با وجود چالش های
فوق الذکر، در سال مالی ۱۳۹۹ شش میلیارد و یکصد و یازده
میلیون و هفتصد هزار و نه صد و سی و نه میلیون افغانی
(۶,۱۱۱,۷۰۰,۹۳۹) از منابع مختلف جمع آوری و وارد خزانه
دولت کرده است.

نیز با استفاده از ستلایت افغانستان است ارایه مینماید و به همین منظور ستلایت افغانستان را که از طریق کمپنی یوتلست در مدار استیشنری ۴۸ درجه شرقی جابجا گردیده به اجاره گرفته است.

اشتغال زایی

این شرکت برای ۳ هزار و ۵۹۸ تن جای کار مستقیم را فراهم نموده که از جمله هزار و ۴۰۸ تن کارمندان رسمی و بقیه کارمندان قراردادی شرکت میباشند. برعلاوه ۷۲ هزار و ۷۲۳ تن دیگر بصورت غیرمستقیم از طریق فروشندگان و قراردادیان شرکت صاحب اشتغال گردیده اند.

تعداد مشترکین

شرکت مخابراتی افغان تیلیکام خدمات تلفونی و اینترنتی را برای ۲.۲ میلیون مشترکین خدمات GSM و تیلیفونهای ثابت ارایه مینماید.

واردات ۱۰۰ جی بی اینترنت

افغان تیلیکام سالانه بیشتر از ۱۰۰ جی بی بندوبست اینترنت را وارد کشور نموده و بشکل عمده برای سایر شرکتهای مخابراتی و شرکتهای خدمات اینترنتی بفروش میرساند. ادارات دولتی، غیردولتی، موسسات دیپلوماتیک و سازمانهای کمک کننده همه و همه مشترکین شرکت افغان تیلیکام درخصوص خدمات اتصال میباشند که با تمديد بیشتر از ۶۰۰ خط اتصالی فایبرنوری به شبکه حلقوی فایبرنوری وصل گردیده اند.

کاهش قیمت اینترنت

به منظور ایجاد سهولت بیشتر، شرکت افغان تیلیکام تلاش نموده تا قیمت فروش عمده را تنزیل دهد تا تاثیر مستقیم روی قیمت تمام شد برای سایر شرکتهای مخابراتی داشته و در نهایت سبب گردد تا سایر شرکتهای مخابراتی نیز تعرفه های خدمات شان را کاهش دهند. در این خصوص شرکت مخابراتی افغان تیلیکام ۵۰ فیصد در قیمت های Lease line کاهش داده و از ۳ الی ۲۰ فیصد در قیمت فروش بندوبست اینترنت بشکل عمده و پرچون تخفیف داده است.

تلاش در جهت تقویت اقتصاد دیجیتال

اقتصاد دیجیتالی به مثابه نیاز روز از مهم ترین پروگرامهای این وزارت است وزمینه سازی برای وصل از ضرورت های مبرم بکارگیری اقتصاد دیجیتالی میباشد. به همین منظور و به ادامه تلاشها، شرکت مخابراتی افغان تیلیکام در سال مالی ۱۳۹۹ به تعداد ۴۰ ولسوالی، بیشتر از ۴۵۰ باب مکتب، ۲۱ پسته خانه و تعداد ۵۶ ادارات دیگر را به شبکه ملی فایبرنوری وصل نموده است.

خدمات از طریق شرکت مخابراتی افغان تیلیکام/سلام

شرکت مخابراتی افغان تیلیکام در سال ۲۰۰۵ میلادی با سرمایه اولیه ۱۰۰ میلیون افغانی ایجاد گردیده است. این شرکت در حال حاضر خدمات تیلیفونهای موبایل، تیلیفونهای ثابت، خدمات اینترنتی DSL- P2P- Wimax و از طریق سیم کارتهای شبکه سلام با استفاده از تکنالوجی های ۳G و 4G را ارایه مینماید.

در کنار ارایه خدمات مخابراتی و اینترنتی، شرکت مخابراتی افغان تیلیکام خدمات اتصالی را با استفاده از شبکه ملی فایبرنوری، شبکه مایکروویف و شبکه ستلایت ارایه مینماید چنانچه توانسته است تنها از طریق شبکه فایبرنوری بیشتر از ۶۰۰ ادارات اعم از دولتی و غیردولتی را با هم وصل نماید. شرکت مخابراتی افغان تیلیکام روی شبکه فایبرنوری سرمایه گذاری نموده که اکنون با طول حدود ۶۰۰۰ کیلومتر ۲۵ ولایت کشور را با هم وصل نموده است. شبکه ملی فایبرنوری با شبکه های ۵ کشور همسایه افغانستان وصل گردیده و زمینه تبادل معلومات میان کشورها را نیز فراهم نموده است.

تمرکز روی 3G و 4G

این شرکت خدمات صدا و دیتا را از طریق شبکه سلام ارایه مینماید که در ۳۴ ولایت کشور با احداث ۱۳۴۰ سایت مخابراتی گسترش یافته است. شبکه سلام که در اوایل برای ارایه خدمات نسل 2G بیشتر تمرکز نموده بود، اکنون بیشتر روی تکنالوجی های 3G و 4G تمرکز نموده تا بتواند خدمات دیتا را بیشتر از پیش ترویج نماید. شبکه تیلیفونهای ثابت در ۱۳ ولایت کشور گسترش یافته است. این شبکه زمینه ارایه خدمات صدا و دیتا را برای بیشتر از یکصد و چهل هزار (۱۴۰۰۰۰) مشترکین شرکت فراهم نموده است. خدمات اینترنتی DSL و خدمات صدا از طریق تیلیفونهای ثابت نوع دیجیتال و IMS از طریق شبکه ثابت بیشتر در شهرهای بزرگ فراهم گردیده است.

پوشش مخابراتی قریه جات

شرکت مخابراتی افغان تیلیکام زمینه دسترسی به خدمات مخابراتی را در قرا و قصبات کشور نیز فراهم نموده است چنانچه حدود ۱۸۰۰ پایه دستگاه های VCN در ۳۴ ولایت کشور بکار گرفته شده تا در نقاطی که خدمات مخابراتی از طریق شرکتهای دیگر مخابراتی قابل دسترس نمی باشد؛ ساکنین مناطق با استفاده از دستگاه های VCN نیازمندی های مخابراتی شان را مرفوع گردانند. شرکت مخابراتی افغان تیلیکام همچنان خدمات ستلایت را

چالشهای امنیتی

در سال مالی ۱۳۹۹ به تعداد ۳۴ سایت مخابراتی شبکه سلام تخریب و یا حریق گردیده و شبکه ملی فایبرنوری بیشتر از ۵۰ باردینقاط مختلف کشور قطع گردیده که به همین سبب ساکنین مناطق تحت پوشش سایت های تخریب شده از دسترسی به خدمات مخابراتی محروم شده اند.

مفاد ۱/۵ میلیارد افغانی

با وجود چالشهای فوق شرکت مخابراتی افغان تیلیکام توانسته سهم بارزی در رشد اقتصاد ملی داشته باشد. چنانچه در سال مالی ۱۳۹۹ بیشتر از سالهای قبل در بودجه ملی کشور سهم گردیده و بیشتر از ۱.۵ میلیارد افغانی از مفاد شرکت به حساب وزارت محترم مالیه انتقال گردیده است. بر علاوه مبلغ ۱,۰۹۷,۶۳۶,۶۴۳ افغانی تکس های مختلف از جانب شرکت به حساب وزارت مالیه پرداخت گردیده است. شرکت مخابراتی افغان تیلیکام از بابت ارایه خدمات مختلف به شکل عمده و پرچون مبلغ ۱۰,۱۶۵ میلیارد افغانی عواید داشته است. از جمله حدود ۷/۰۵۷ میلیارد افغانی صرف تهیه خدمات گردیده که بعد از تادیه تکس ها ۳۰ فیصد مفاد خالص بدست آمده است.

طرح و تصویب قوانین و پالیسی ها

۱. وزارت مخابرات به منظور سرعت خدمات و تقویت حکومتداری الکترونیک در کشور، تلاش می کند تا سیستم ها را دیجیتالی بسازد که این دیجیتل سازی، نیاز به ایجاد قوانین و طرزالعمل دارد؛ لذا در جریان سال مالی (۱۳۹۹)؛
۲. قانون معاملات و امضای الکترونیکی که یک دست آورد مهم این وزارت به حساب میرود، پس از طی مراحل قانون گذاری در جریده رسمی چاپ و نافذ گردیده است.
۳. قانون امنیت سایبری،
۴. قانون تنظیم خدمات پُستی،
۵. طرزالعمل صدور تصادیق دیجیتلی افغانستان،
۶. طرزالعمل نشراتی، طرزالعمل رسیدگی به جرایم سایبری، طرزالعمل حکومتداری دیجیتالی، و چندین پالیسی دیگر در بخش های مختلف این وزارت ترتیب و غرض نهایی سازی به مراجع مربوط فرستاده شده است.

بخش سایبر سکيورتي (Cyber Security)

- فعاليت های انجام شده در اين زمينه قرار ذيل است.
  - سیستم تصاديق الكترونيكي برای ويب سايت های دولتي و ايجاد سیستم محافظتي تصاديق الكترونيكي (Secure Layer SSL) Sockets، غرض توزيع دييجيتل سرتفکيت، تجهيزات، تهیه و در مرحله نصب و انستاليشن قرار دارد.
  - سروی تخنيکی برای انکشاف تیم امنيت سايبري افغانستان در مقابل حملات سايبري تکميل گرديده است.
  - زيربنای کلود (Cloud) و سیستم ایمني برای مرکز ملی معلومات سروی شده است.
  - سیستم آموزشی آنلاين (Higher Education Management System) در همکاری با وزارت تحصیلات عالی تهیه و ترتيب گرديده است.

پروژه دييجيتال کاسا افغانستان

- پروژه دييجيتال کاسا یکی از پروژه های مهم وزارت مخابرات و تکنالوژی معلوماتی بوده که در سال ۲۰۱۹ آغاز و تا سال ۲۰۲۳ ادامه خواهد داشت.
- توسط پروژه دييجيتال کاسا توسعه واتصال شبکه فايبرنوري آسیای مرکزی با آسیای جنوبي از راه افغانستان تحقق میابد. این پروژه افغانستان را منحیت هب ترانزيتی شبکه های فايبر نوري منطقه تبدیل خواهد نمود.
- این پروژه با کمک مالی بانک جهانی به هزینه ۵۱ ميليون دالر امريکايی تطبيق میگردد.
- اهداف پروژه:
اتصال یک تعداد از ادارات دولتي مراکزولایات کشور به شبکه انترنت وانترنت.
پایین آوردن قيمت انترنت در سطح کشور.
جلب سرمایه گزاري سکتور خصوصی در بخش مخابرات و تکنالوژی معلوماتی.
ارتقای ظرفيت ادارات دولتي جهت ارایه خدمات الكترونيکی. ايجاد و بازنگری مقررات، طرزالعمل ها و پالیسی های سکتور مخابرات و تکنالوژی معلوماتی از اهداف عمده این پروژه می باشد.

پروژه های انکشافی

وزارت مخابرات و تکنالوژی معلوماتی در بخش پروژه های انکشافی به منظور تامین کیفیت خدمات تکنالوژی معلوماتی، طی سال ۱۳۹۹ به دست آورد های ذیل نایل گردیده است:

• پروژه نيکسا NIXA

نيکسا یکی از پروژه های زیربنایی وزارت مخابرات بوده و به منظور کنترل ترافیک داخلی انترنت کشور، بالا بردن مصوونیت ديئا و بهبود سرعت و کیفیت خدمات انترنتی راه اندازی شده است. که در این بخش جهت انکشاف مرکز تبادل انترنت يا NIXA (NIXA Upgradation) تجهيزات خریداری و تکميل گرديده است.

• شبکه فايبر نوري و ارتباطات منطقی آن

- شبکه فايبر نوري که دارای پهنای وسیع و بالاتر از ساير کيبل ها می باشد و اطلاعات را در کمترین زمان انتقال می دهد و یکی از مهمترین پروژه های زیربنایی مخابراتی و شبکه ملی در کشور است که بستر مناسب و بزرگ را برای خدمات مخابراتی بوجود آورده و یکی از بخش های موفق در زمينه انکشاف سکتور مخابراتی افغانستان طی ۹ سال گذشته بشمار می رود.
- دست آورد های وزارت مخابرات در سال مالی ۱۳۹۹ در این بخش قرار ذیل می باشد.
- تکميل سروی اتصال کيبل شبکه فايبرنوري از طريق واخان بدخشان الی سرحد کشور چین
  - تکميل کار اتصال فايبرنوري افغانستان و قزاقستان ولی بخاطر مشکلات مالی و تخنيکی کار پروژه تکميل نگردیده است.
  - کار اتصال شبکه فايبرنوري از ولایت نيمروز الی سرحد کشور ايران تمديد گرديده است.
  - کار ساختمانی کيبل فايبرنوري از نقطه صفری سرحد آقینه الی محل نصب وسايل تخنيکی شرکت مخابراتی افغان بیسیم در بندر آقینه و تمديد کيبل شرکت ترکمن تيلي کام الی نقطه صفری تکميل و کار تمديد کيبل فايبرنوري ادامه دارد.
  - به تعداد ۲۳ شرکت بزرگ خدمات انترنتی با دستگاه نيکسا جهت مصوونیت و کنترل ترافیک انترنت در سطح فضای سايبري کشور وصل گرديده و یک تعداد شرکت های ديگر نیز سروی شده اند.

تأثیرات اقتصادی و اجتماعی تطبیق پروژه های انکشافی بالای زندگی مردم:

۱. ایجاد شغل (بطور مستقیم و غیر مستقیم)
۲. تأمین دسترسی مردم به اطلاعات
۳. افزایش سرعت کار و جلوگیری از فساد اداری
۴. کاهش مصارف و جلوگیری از ضیاع وقت
۵. تأمین سهولت در دسترسی مردم به فارمتهای آنلاین درخواست پاسپورت و تذکره الکترونیکی
۶. تأمین سهولت در دسترسی مردم به انواعی از تجارت آنلاین (مجازی)
۷. دسترسی مردم به امکانات کاریابی آنلاین
۸. تأثیر پروژه ها بالای عواید کشور
۹. تطبیق پروژه های انکشافی باعث ایجاد شفافیت و جلوگیری از جعل کاری و فساد اداری شده که خود باعث افزایش عواید کشور می گردد.
۱۰. راه اندازی سیستم جمع آوری عواید مخابراتی در آن واحد، یا ریل تایم (Real Time Data Management System) باعث تأمین شفافیت و افزایش عواید دولت از درک مصرف کریدت موبایل شهروندان کشور گردیده است.
۱۱. همچنان با تطبیق پروژه های انکشافی، میزان استفاده از خدمات مخابراتی، تکنالوژی معلوماتی و خدمات پستی بلند رفته و باعث افزایش عواید کشور گردیده است.
- ۱۳.

بخش پنجم

ارائه خدمات

وزارت مخابرات و تکنالوژی معلوماتی چنانچه که قبلا یاد آور شده ضمن اینکه یک سکتور پالیسی ساز در سکتور مخابرات و تکنالوژی معلوماتی می باشد، خدمات تکنالوژی را نیز برای شهروندان عرضه نموده است.

اتصال ادارات دولتی و مکاتب به انترنت و فایبرنوری:

۱. جهت اتصال ادارات دولتی به انترنت در ۳۴ ولایت (از طریق شبکه فایبر نوری یا سیستم بی سیم)، سروی صورت گرفته، تا بندویت لازم شبکه ارتباطات دولتی (Government Network) تأمین گردد. که در این زمینه چهار شرکت، پیشنهاد قیمت خویش را ارایه نموده و بررسی های بعدی آن ادامه دارد.
۲. کار وصل (۱۶۰) باب مکتب با شبکه فایبرنوری در ۲۵ ولایت در جریان است.
۳. کار وصل ۵۰۰ باب مکاتب از طریق وایمکس و پاینت تو پاینت در ولایات در جریان است.

خدمات پستی :

۱. ترمیم و باز سازی ۳۵ باب پسته خانه در ولایات درجه اول و درجه دوم تکمیل گردیده است.
۲. خریداری ۲۰۰ عراده موترسایکل و ۱۵ عراده موتر برای جمع آوری و انتقال بسته های پستی از ولسوالیها به مراکز ولایات
۳. ارسال و توزیع سه میلیون و سه صد و بیست نه هزار و چهار صد و سی و یک (۳۳۲۹۴۳۱) قطعه مراسلات پستی ورودی و صدور، داخلی و خارجی در مرکز و ولایات.
۴. انتقال و توزیع به تعداد نود و شش هزار و سه صد و هفتاد و یک (۹۶۳۷۱) قطعه اسناد تأیید شده وزارت امور خارجه از طریق پسته خانه های مرکز و ولایات صورت گرفته است.

۵. توزیع تعداد پنجمصد و بیست و هفت هزار و پنجمصد و نود یک (۵۲۷۵۹۱) جلد پاسپورت، از طریق پسته خانه های مرکز و ولایات کشور انجام شده است.
۶. قابل ذکر است که ریاست افغان پست تا ختم سال مالی ۱۳۹۹ در چارچوب وزارت مخابرات فعالیت می کرد اما اکنون به عنوان یک شرکت مستقل عمل می کند.

آسان خدمت :

۱. جهت ایجاد مراکز آسان خدمت در ولایات هرات، کندهار، ننگرهار، بلخ، خوست و پکتیا، زمین مشخص شده است.
  ۲. یک مرکز آسان خدمت در ولایت خوست ایجاد و خدمات عامه در خصوص صدور پاسپورت، جواز کار اتباع داخلی، ترانسپورت زمینی و شهدا و معلولین ارایه می گردد.
  ۳. توزیع معاشات کارمندان وزارت های معارف و کار و امور اجتماعی از طریق سیستم پرداخت موبایل، انجام شده است.
- نوت: قابل ذکر است که خدمات آسان خدمت فعلا مربوط اداره ملی احصائیه و معلومات شده است.

بخش ششم

۲. تعداد ۱۷۲ تن کارمند در بست های خالی به اساس سیستم معاشات و رتب استخدام شده اند.

در بخش اشتغال زایی غیرمستقیم

۱. در سکتور مخابرات و تکنالوژی معلوماتی بطور تخمینی برای حدود دوصد هزار (۲۰۰۰۰۰) تن بطور غیر مستقیم زمینه کار مساعد گردیده است.

در جهت مبارزه با فساد اداری کارهای ذیل انجام شده است.

۱. ترتیب منشور تفتیش داخلی
۲. ترتیب طرز العمل مبارزه با فساد اداری و حمایت از اطلاع دهنده گان جرایم فساد اداری
۳. ترتیب مسوده پلان عمل مبارزه با فساد اداری برای سال مالی ۱۴۰۰.

شفافیت، اشتغال زایی و مبارزه با فساد

به منظور شفافیت، اشتغال زایی و مبارزه با فساد اداری و در بخش قرار داد ها و پروسه استخدام کارمندان در این وزارت اقدامات ذیل صورت گرفته است:

۱. ترتیب منشور تفتیش داخلی
۲. ترتیب طرز العمل مبارزه با فساد اداری و حمایت از اطلاع دهنده گان جرایم فساد اداری
۳. ترتیب مسوده پلان عمل مبارزه با فساد اداری برای سال مالی ۱۴۰۰.
۴. تمام داوطلبی ها در بخش قرارداد پروژه ها به صورت قانونی طی مراحل و از طریق وب سایت و صفحات مجازی وزارت نشر می شود.
۵. تضامیم در مورد قرارداد ها و شرکت برنده پس از آفر گشایی از طریق کانال های اطلاع رسانی، اعلان می گردد تا اگر کسی علیه آن کدام اعتراض داشته باشد رسیدگی صورت بگیرد.
۶. بخاطر شفافیت در استخدام تمامی بست های رسمی وزارت را از طریق رقابت آزاد با نظارت و هماهنگی کمیسیون اصلاحات اداری و خدمات ملکی به اعلان رقابتی سپرده ایم.
۷. در بخش اشتغال زایی بگونه مستقیم و غیر مستقیم به دست آورد های ذیل نایل گردیدیم.

در بخش اشتغال زایی مستقیم:

۱. در سال ۱۳۹۹ تعداد (۴۵) تن کارشناس و متخصص مسلکی در پروژه های انکشافی جهت بهبود کار و ارتقای ظرفیت تخنیکی کارمندان در وزارت مخابرات و تکنالوژی معلوماتی استخدام شده اند.

بخش هفتم

اطلاع رسانی از طریق آمریت رسانه های وزارت:

۱. تهیه و نشر حدود ۶۰۰ مورد خبر، گزارش، اعلامیه های مطبوعاتی، تصاویر و ویدیوهای خبری و معلوماتی
۲. ده ها مورد اطلاع رسانی عامه از طریق سیستم دسترسی به اطلاعات (آنلاین)
۳. توزیع ده ها مورد فورم دسترسی به اطلاعات طور حضوری و رسیدگی به شکایات مربوط.
۴. تطبیق کامل شاخص های ۴۴ گانه کمیسیون دسترسی به اطلاعات
۵. بیش از ۵۰ مورد مصاحبه های اختصاصی و برگزاری جلسات در موارد مختلف و نشر آن در وب سایت و همچنان از طریق صفحات مجازی وزارت.

بخش هشتم

۱۳. انکشاف سکتور پُست:

انکشاف پالیسی سکتور پُست در مطابقت با پالیسی های پُستی جهانی. تنظیم بهتر خدمات پستی از طریق بهبود و گسترش فعالیت های ریاست اپرا اداره تنظیم خدمات پُستی افغانستان (اپرا) به مثابه یک اداره پالیسی ساز و نظارت کننده در مارکیت پُستی کشور حدود یک ونیم دهه پیش ایجاد گردید که از بدو تاسیس تاکنون همچون اداره مهم سکتوری در چوکات وزارت مخابرات و تکنالوژی معلوماتی به فعالیت های حقوقی، سکتوری و نظارتی خویش پرداخته است. این اداره، عرضه کنندگان و متقاضیان سکتور پُستی کشور را در چهارچوب قوانین ومقررات نافذ کشور تشویق و حمایت نموده، نظارت از نحوه فعالیتها و چگونگی عرضه خدمات پُستی توسط عرضه کنندگان مارکیت از وظایف اصلی این اداره می باشد.

۱. پلانهای آینده وزارت برای سال مالی ۱۴۰۰ توسعه تکنالوژی معلوماتی افغانستان (توسعه حکومت داری الکترونیکی در بخش معارف، تحصیلات عالی و صحت)؛
۲. توسعه مرکز تبادل انترنت (NIXA)؛
۳. تبدیل نمودن مرکز ملی معلومات افغانستان به iCloud؛
۴. تطبیق پروژه دیجیتال کاسا؛
۵. پرداخت معاشات از طریق موبایل (MSP)؛
۶. واحد تطبیق پروژه- ریفورم های وزارت؛
۷. توسعه زیربنا برای تصادیق ومعاملات الکترونیکی (ARCA)؛
۸. ایجاد اسیشن زمینی ستلایت برای سکتور تعلیمی و صحت؛
۹. احداث تعمیر اداری در ولایت کندز؛
۱۰. ترتیب ستراتیژی ها، پالیسی ها و طرز العمل های مورد نظر؛ و
۱۱. اتصال ادارات دولتی و مکاتب در مرکز و ولایات به شبکه فایبرنوری و انترنت.

۱۲. ایجاد چهارچوب حکومتداری دیجیتالی:

ارزیابی، ایجاد، اپدیت و نظارت از استندرد ها به اساس مدل های جهانی مثل (BSI,ISO,ITIL,COBIT) تهیه رهنمودها برای منجمنت ایمیل، استفاده از ایمیل و برای استندرد های آزاد ترتیب پالیسی های: همکاری های توسعه، استفاده از منابع تکنالوژی معلوماتی و استندرد های آزاد ترتیب نقشه راه برای انتقال سیستم های دیجیتالی دولتی (process mapping for systems)

مشکلات و چالش ها:

۱. شیوع ویروس کرونا، که اثرات منفی در تطبیق پلان های انکشافی گذاشت؛
۲. مشکلات امنیتی در راه های مواصلاتی جهت انتقال تجهیزات مخابراتی به ولایات و ولسوالیها؛
۳. بطلی بودن روند عقد قراردادها درپروسه تدارکاتی؛
۴. بطلی بودن روند استخدام کارمندان؛
۵. عدم دلچسپی شرکت های بین المللی واجد شرایط برای عقد قرارداد تهیه تجهیزات؛
۶. پروسه های طولانی در طی مراحل کار های ادارات دولتی وبانک جهانی؛
۷. نظر نگرفتن بودجه برای مبارزه با فساد اداری؛
۸. عدم هماهنگی ادارات در تطبیق پروژه های انکشافی وتوسعی خدمات مخابراتی؛

راه حل های پیشنهادی:

۱. ساده سازی پروسه تدارکاتی؛
۲. همکاری ارگانهای امنیتی درانتقال تجهیزات و محافظت دارایی های مخابراتی در ولایات؛
۳. ساده سازی پروسه استخدام کارمندان ومتخصصین مسلکی؛
۴. جلب اعتماد شرکت های بین المللی واجد شرایط؛
۵. سرعت بخشیدن کار پروسه های اداری ادارات دولتی و بانک جهانی؛

وزارت مخابرات و
تکنالوژی معلوماتی

۱۳۹۹